Memo

Aan	Algemeen Bestuur GGD Zuid-Limburg
Afschrift aan	-
Van	Dagelijks Bestuur GGD Zuid-Limburg
Onderwerp	Voortgangsrapportage aanpak inlopen wachtlijsten Veilig Thuis
Datum	23 juni 2026

Inhoudsopgave

	Pagina
Inleiding	**2**
I. Actualiteit en perspectief voor komende periode	**2**
II. Plan van aanpak op hoofdlijnen	**3**
III. Voortgang plan van aanpak eerste half jaar 2026	**4**
Ontwikkelrichting 1 a. Sturing op afname wachtlijst b. Oog en aandacht voor personeel c. Aanvullen formatie Veilig Thuis d. Tijdelijke externe ondersteuning voor Veilig Thuis e. Andere manieren van werken	**4**
Ontwikkelrichting 2 a. Samenwerking binnen regiovisie GIA b. Doorontwikkeling expertisecentrum	8
Ontwikkelrichting 3	10
IV. Vervolgstappen	**10**

Directie- en bestuursbureau
GGD Zuid-Limburg

Postbus 33, 6400 AA Heerlen
T 088–880 50 00 | F 088–880 50 01 | info@ggdzl.nl | www.ggdzl.nl

Inleiding

Veilig Thuis (VT) is het expertisecentrum en meldpunt voor geweld in afhankelijkheidsrelaties in Zuid-Limburg. Deze wettelijke taak is verankerd in de Wet maatschappelijke ondersteuning en maakt sinds 2015 onderdeel uit van de Gemeenschappelijke Regeling GGD Zuid-Limburg.

Als gevolg van de noodsituatie die in 2025 is ontstaan, is in het najaar van 2025 door de GGD inzichtelijk gemaakt welke activiteiten en taken VT allemaal uitvoert. Denk hierbij aan (cijfers en uren) van wettelijke- en hoofdtaken en van neventaken zoals klachten, dossiers opvragen en sollicitatiegesprekken voeren. Hieruit bleek dat de personele capaciteit ver beneden peil was om deze taken allemaal te kunnen uitvoeren.

Op 26 november 2025 is in het Algemeen Bestuur gesproken over wat er nodig is om de noodsituatie onder controle te krijgen. Uit de uitgebreide analyse bleek dat (tenminste) een structurele uitbreiding van 14 FTE nodig is om het huidige aantallen meldingen en adviezen aan te kunnen. In het AB heeft de directie van de GGD de ruimte gekregen om dit gefaseerd uit te voeren. Het budget voor uitbreiding met 7 FTE voor 2026 is aangeboden als begrotingswijziging 2026 (en voor zienswijze naar de gemeenteraden gestuurd). In de begroting 2027 is een structurele ophoging van 14 FTE opgenomen (t.o.v. de begroting 2025).

We spraken met het bestuur af om u periodiek te informeren over de voortgang van het plan van aanpak om de wachtlijsten weg te werken, de preventieve functie van Veilig Thuis te versterken, innovatie te stimuleren en samenwerking in de keten te optimaliseren.

Naast de besprekingen in het GGD-bestuur, wordt ook regelmatig het gesprek gevoerd met de toezichthouder van Veilig Thuis: de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Hier wordt gesproken over onder meer voortgang en inzet.

I. Actualiteit en perspectief voor komende periode

Het aantal nieuwe meldingen in 2026 is significant hoger dan vorig jaar. Inmiddels zien we dat de wachtlijsten bij zowel de frontoffice als de backoffice dalende zijn, hoewel het blijft fluctueren. Het vraagstuk geweld in afhankelijkheid, is en blijft groot en maatschappelijke en politiek beladen vraagstuk. Landelijk is dit ook een voornaam onderwerp van gesprek omdat oplossingsrichtingen in samenhang gevonden moeten worden. Tegelijkertijd komen schrijnende casussen regelmatig in het nieuws die om directe acties vragen.

De eerste inspanningen van onze aanpak werpen hun vruchten af. De noodsituatie komt steeds meer onder controle. Het streven is om dit jaar de externe ondersteuning gefaseerd af te bouwen. Waarbij het belangrijk is realistisch te blijven, gezien de toename van het aantal meldingen en de complexiteit van het vraagstuk. Dus in welke mate dit streven gerealiseerd kan worden is nog onzeker.

2026 is een operationeel hersteljaar met primaire focus op wachtlijstreductie en beheersing werkdruk. Met een forse externe inzet en bijbehorende kosten wordt de basis op orde gebracht. Hoewel het van groot belang is, zijn veel niet-direct noodzakelijke activiteiten (innovatie, beleidsontwikkeling, intensivering ketensamenwerking) tijdelijk verminderd.

2027 wordt een overgangsjaar waarin de externe inzet verder wordt afgebouwd en de interne organisatie robuuster en steviger wordt. Hier zal naar verwachting ook meer ruimte ontstaan voor beleidsontwikkeling en intensivering van de ketensamenwerking.

In 2028 is het streven dat de basis geborgd is en een actieve rol gepakt kan worden in de uitvoering van de Regiovisie GIA. Een verdere ontwikkeling van het expertisecentrum in de regio, met focus op preventie, en waar het kan, zal dit gebieds- en praktijkgericht uitgebouwd worden.

II. Plan van aanpak op hoofdlijnen

Op 1 oktober 2025 is in het Algemeen Bestuur gepresenteerd wat een duurzame oplossingsrichting voor Veilig Thuis zou zijn. Deze duurzame oplossingsrichting is vertaald in een concrete aanpak, met drie ontwikkelrichtingen die elkaar in de tijd opvolgen en deels overlappen. Momenteel wordt alles op alles gezet om de eerste twee ontwikkelrichtingen te concretiseren.

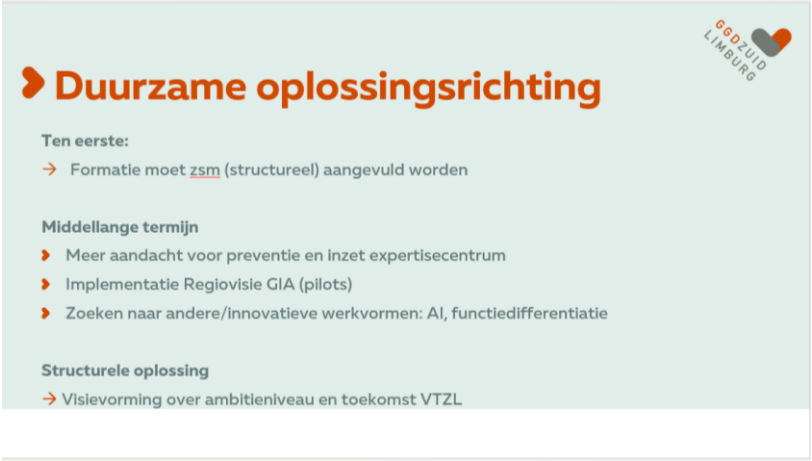

Hierbij tekenen we aan dat momenteel, verreweg de meeste inzet gepleegd wordt op ontwikkelrichting 1: het op orde brengen van de basis. Hierbij ligt de focus op het onder controle brengen van de wachtlijst en de personele bezetting. Waar het kan wordt ook inzet gepleegd op de andere twee ontwikkelrichtingen.

Ontwikkelrichting 1:
Basis op orde.

Ontwikkelrichting 2:
Innoveren en samenwerking Regiovisie GIA uitbouwen & doorontwikkeling expertisecentrum.

Ontwikkelrichting 3:
Structureel versterken en verduurzamen van brede ketensamenwerking.

III. Voortgang plan van aanpak eerste half jaar 2026

Ontwikkelrichting 1: Basis op orde

Essentieel voor het realiseren van grip en rust binnen Veilig Thuis zijn twee zaken:
- Wachtlijst onder controle
- Rust en perspectief voor medewerkers

1a. Sturing op afname wachtlijst

Stijgend aantal meldingen en adviezen
Landelijk is de trend dat Veilig Thuis vanaf 2022 ieder jaar, 5 procent meer meldingen krijgt en 16 procent meer adviezen afgaf. Deze meldingen zijn vaak beroepsmatig, adviezen worden steeds meer gegeven aan de directe omgeving. Dit is een beeld dat we in Zuid-Limburg ook zeker herkennen.

Als gevolg van deze stijging, in combinatie met een gelijkblijvend budget en een hoger verloop van personeel binnen Veilig Thuis, is een wachtlijst met risico's ontstaan. Dit heeft topprioriteit bij management en bestuur. Vanaf 2025 is gewerkt aan een plan en aanpak om deze wachtlijst onder controle te brengen.

Om zicht op veiligheid van de wachtlijst te houden, wordt door Veilig Thuis continu geprioriteerd en zoekt Veilig Thuis periodiek contact met de directbetrokkenen en/of de melder om te informeren naar de situatie op dat moment. Zo nodig wordt de urgentie op de wachtlijst aangepast.

Trend meldingen Veilig Thuis Zuid-Limburg
In de onderstaande tabel is het verloop van het aantal meldingen van de eerste helft dit jaar ten opzichte van de eerste helft vorig jaar weergegeven. Hierin is te zien dat VT ruim 100 meldingen per week ontvangt.

Meldingen	***2025***	***2026***	***Verschil***
Januari	342	439	97
Februari	393	460	67
Maart	411	486	75
April	431	389	58
Mei	432	473	41
Totaal	**2.009**	**2.247**	**238**

Aanpak wachtlijst
De wachtlijst wordt binnen Veilig Thuis verdeeld in een front- en backoffice wachtlijst. We zien in 2026 dat de wachtlijst langzaam daalt, terwijl het aantal meldingen -ook in 2026- stijgt.

Frontoffice wachtlijst: Aan elke melding bij Veilig Thuis wordt een prioriteit (urgentie) gekoppeld, te weten: normaal; hoog of spoedtriage. De prioriteit wordt opnieuw beoordeeld bij nieuwe informatie of een melding van het cliëntsysteem.

Backoffice wachtlijst: De wachtlijst wordt continu gescreend om het zicht op de veiligheid te behouden. VT neemt waar het kan contact op met melder en direct betrokkenen. Op basis hiervan kan de prioriteit zo nodig aangepast worden.

Trend wachtlijst Veilig Thuis Zuid-Limburg
In de onderstaande tabel is de trend terug te zien. Dit betreft enkel de wachtlijsten, verder is er een grote hoeveelheid onderhanden werk/lopende zaken, dat niet in het overzicht staat. Ondanks de toename van het aantal meldingen en de complexiteit van de casuïstiek blijft de wachtlijst redelijk stabiel.

Verloop Wachtlijst op laatste dag van de maand in 2026						
	31 januari	28 februari	31 maart	30 april	31 mei	**Verschil**
Backoffice	-	-	28	29	30	**+2**
Frontoffice	471	420	325	240	261	**-210**

1b. Oog en aandacht voor personeel Veilig Thuis

De werkdruk, verloop en noodsituatie heeft de afgelopen periode een wissel getrokken op het personeel. De afgelopen twee jaar heeft VT, als gevolg van oplopende wachtlijsten en een tekort aan medewerkers, sterk moeten prioriteren op de uitvoering van de primaire taken. Om de wachtlijsten terug te dringen, zijn ondersteunende activiteiten tot een minimum beperkt. Scholingsactiviteiten zijn teruggebracht tot het noodzakelijke, sociale bijeenkomsten en deelname aan het vitaliteitsprogramma vonden nauwelijks plaats en initiatieven gericht op teambuilding waren versoberd.

Deze situatie heeft een aanzienlijke impact gehad op medewerkers. De hoge werkdruk heeft geleid tot een verhoogd risico op uitval en verzuim. Het op orde brengen van de basis omvat nadrukkelijk meer dan alleen het terugdringen van wachtlijsten.

Sinds het begin van dit jaar is, dankzij onder meer de externe hulp, weer meer ruimte voor scholing en professionele ontwikkeling. Daarnaast wordt, nu de operationele druk gestaag afneemt, opnieuw geïnvesteerd in werkplezier, beroepstrots en onderlinge verbinding binnen teams. Ook is er structurele aandacht voor het terugdringen van verzuim en uitval, met als doel een duurzame en gezonde werkomgeving voor medewerkers te realiseren.

1c. Aanvullen formatie Veilig Thuis

Volgens afspraak met het bestuur is vanaf begin 2026 gestart met het werven van 7 FTE extra als structurele uitbreiding van de formatie. De werving verloopt voorspoedig. Daarnaast zijn per januari 2026 nieuwe medewerkers gestart ter opvulling van de in 2025 ontstane vacatureruimte als gevolg van uitstroom. Ook in 2026 hebben enkele bestaande medewerkers een andere baan gevonden.

Ook is het zo dat het inwerken van een nieuwe medewerker gemiddeld 1 jaar vraagt en medewerkers dus niet meteen volledig inzetbaar zijn. Intern verschuift de focus van uitbreiding naar optimale inzet van bestaande capaciteit en tijdelijke ondersteuning gericht op wegwerken werkvoorraad.

Werving extra medewerkers Veilig Thuis
Vanaf 1 januari 2026 tot heden is 6FTE aan nieuwe formatie *medewerker Veilig Thuis* geworven. Bij de functiegroep *ondersteunend medewerker Veilig Thuis* is per januari 2026, 4.4 FTE gestart. Deze functie was in 2025 nog niet ingevuld, via functiedifferentiatie is deze nieuwe functie toegevoegd.

1d. Tijdelijke externe ondersteuning voor Veilig Thuis

Gezien wet- en regelgeving op het gebied van inkoop is ervoor gekozen om de externe ondersteuning bij het oppakken en wegwerken van de wachtlijst uit te zetten bij meerdere partijen. Hiervoor is een formeel inkooptraject doorlopen. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in de extra inzet van onderstaande organisaties. Hierbij wordt aangetekend dat deze inzet tijdelijk is en dat deze -zodra het kan- gestopt wordt.

Inzet extern satellietteam
Dit satellietteam is een flexibele dienst van bureau Steiger B. Het team biedt op afstand ondersteuning bij het oppakken van specifieke werkvoorraden, tegen een vooraf afgesproken tarief. In 2026 betreft dit tot nu toe ruim 800 casussen. In de periode van onze eerste rapportage (Q1 2026) is een bedrag van € 459.267 gefactureerd.

Inzet Crisishulp Jeugd
Om bij 24/7 bereikbaarheid, spoed- en acute vraagstukken snel en adequaat te kunnen handelen is Crisis Hulp Jeugd (CHJ) van Xonar ingeschakeld die Veilig Thuis hierbij ondersteunt. In de periode van onze eerste rapportage (Q1 2026) is een bedrag van € 115.335 gefactureerd.

Inzet ondersteuning telefonische bereikbaarheid
Om zelf meer tijd te hebben om zaken af te handelen en op te pakken, is het eerste contact met melders, adviesvragers en bellers tijdelijk belegd bij de organisatie Tel&Tel. Deze neemt telefoontjes aan, voert een eerste triage uit en noteert een terugbelverzoek, waarna medewerkers van VT terugbellen en de casus oppakken. Als er sprake is van spoed of urgentie, dan wordt er direct geschakeld met de medewerkers van Veilig Thuis. In 2026 betreft dit tot nu toe ruim 5.500 telefoontjes. In de periode van onze eerste rapportage (Q1 2026) is een bedrag van € 18.021 gefactureerd.

Extra personele inzet
Naast een gerichte arbeidsmarktcampagne is ook gezocht naar tijdelijke ondersteuning van externe medewerkers en inzet via onder meer detacheringsbureaus. Deze leveren gekwalificeerde medewerkers die ingezet worden in de praktijk.

1e. Andere manieren van werken

Naast de inzet van externe hulp is in 2026 ook gezocht naar andere, betere en efficiëntere vormen van samenwerken. Hieronder een aantal concrete acties:

Intern slimmer samenwerken
In het management van VT is gesproken over slimmere manieren van samenwerken. Voorbeelden hiervan zijn: sturen op realistische werkpakketten; betere stuurinformatie, inzicht en overzicht en systemen beter op orde waardoor ze faciliterend en betrouwbaar zijn.

Tijdelijk opschorten wettelijke monitoringstaak
Na een zorgvuldige verkenning van mogelijke opties om de werkzaamheden voor de medewerkers behapbaar te maken, is eind 2025 gekozen om tijdelijk het principe: ‘niet monitoren, tenzij’ te hanteren. Dit is onder meer gecommuniceerd met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Inmiddels wordt landelijk gewerkt aan een andere invulling van deze wettelijke taak. Het nieuwe handelingsprotocol dat per 1 juli 2026 ingaat, biedt hier ruimte voor. Zodra dit geïmplementeerd is, zal via deze manier van werken de monitoringstaak vormgegeven worden.

Inwerkprogramma nieuwe medewerkers
Er is gezocht naar een passende en efficiënte manier van inwerken van de nieuwe medewerkers. Zo zijn interne opleiders aangesteld (vanuit bestaande fte) om de hoeveelheid aan nieuwe mensen uniform te kunnen inwerken. Dit om geen kwaliteit te verliezen en de uitvoerende medewerkers te ontlasten. De belasting voor de medewerkers blijft echter hoog met betrekking tot het inwerken, omdat de nieuwe medewerkers teambreed meekijken in casuïstiek.

Taakdifferentiatie
Vanaf 2025 is een nieuwe functie geïntroduceerd op mbo-niveau. Deze medewerkers ondersteunen en ontlasten functiegroep: medewerker Veilig Thuis. Per 1 januari zijn 5 nieuwe medewerkers gestart, waardoor medewerkers VT ontlast en ondersteund worden. Daarnaast wordt gekeken of deze medewerkers na verloop van tijd kunnen doorstromen naar de reguliere functie medewerker Veilig Thuis.

Ontwikkelrichting 2: Innoveren en samenwerking Regiovisie GIA uitbouwen & doorontwikkeling expertisecentrum.

Op dit moment wordt de meeste inzet gepleegd het op orde brengen van de basis. Hierbij ligt de focus op het onder controle brengen van de wachtlijst en de personele bezetting. Waar het kan wordt ook inzet gepleegd op ontwikkelrichting 2 en 3. Hierdoor zijn de onderstaande paragrafen meer beschrijvend van aard.

2a. Samenwerking binnen Regiovisie GIA

Naast het op orde brengen van de basis van Veilig Thuis, moet ook de samenwerking binnen het domein van veiligheid en gezondheid verstrekt worden VT maakt immers onderdeel uit van een keten. Veilig Thuis werkt vanuit vier gebiedsteams in Zuid-Limburg. Hier vindt structureel overleg plaats aan onder meer triagetafels. Een toename van het aantal adviezen, meldingen, en de daaruit ontstane formatievraag werkt direct door in het bredere netwerk van ondersteuning en hulpverlening en in het bijzonder in de sociale teams van de gemeenten. Goede en tijdige afstemming en uitwisseling is essentieel.

Dialoogsessie
Volgens afspraak in het bestuur, heeft in het voorjaar van 2026 de eerste brede dialoogsessie plaatsgevonden met vertegenwoordigers van alle Zuid-Limburgse gemeenten, Veilig Thuis en professionals uit de wijk- en buurtteams. Tijdens deze constructieve bijeenkomst is gezamenlijk gezocht naar kansen om de ketensamenwerking te verbeteren, verantwoordelijkheden scherper te positioneren en de ondersteuning effectiever te organiseren. Deze gesprekken hebben inmiddels geleid tot eerste concrete resultaten en vormen een belangrijke basis voor verdere ontwikkeling van de samenwerking. De regiovisie biedt hierbij het beleidsmatige kader waarbinnen deze doorontwikkeling vorm krijgt. In het najaar vindt een tweede sessie plaats.

Pilots gemeente Heerlen in kader van regiovisie
Langzaam komt er in de loop van 2026 ruimte om samen met ketenpartners te zoeken naar innovatie en pilots. Bijvoorbeeld in de Gemeente Heerlen lopen een aantal pilots. Zo is samen met de sociale teams van de gemeente Heerlen de pilot: ‘versnelde overdracht’ opgestart. Ook is hier de pilot: ‘gefaseerd samenwerken opgestart’. Doel hiervan is om aan voorkant met zoveel mogelijke partijen (inclusief het gezin) een plan te maken om de veiligheid te herstellen en hulp te starten. Concreet worden 30 zaken in pilotvorm en 30 zaken op de reguliere wijze behandeld. Dit wordt ook wetenschappelijk gemonitord. Veilig Thuis heeft ook de ambitie geformuleerd om in de loop van 2027 het gebiedsgerichte werken door te ontwikkelen.

2b. Doorontwikkeling expertisecentrum

Innovatietafels
VT wil haar expertise graag zo vroeg mogelijk en gepast inzetten. Hiervoor is doorontwikkeling van het expertisecentrum nodig. In het najaar van 2026 wordt gestart met de voorbereiding van innovatietafels. Focus ligt op innovatie, de invulling van uitvoering van de Regiovisie GIA en het doorontwikkelen en benutten van VT als Expertisecentrum. Specifieke kennis van en handelingsperspectieven over de onderstaande thema’s worden ingezet in de lokale context.

- Kindermishandeling;
- Ouderenmishandeling;
- Eergerelateerd geweld;
- Huwelijksdwang en achterlating;
- Vrouwelijke genitale verminking;
- Mensenhandel;
- Stalking
- Femicide; en
- Andere vormen van structurele onveiligheid binnen afhankelijkheidsrelaties

Concreet kan het dan gaan over het 1 dag in de week bij een gemeente of de politie op locatie te werken of deze professionals aan te laten sluiten bij de werkoverleggen bij Veilig Thuis.

Voorlichtingsbijeenkomsten
Tweemaal per jaar organiseert Veilig Thuis Zuid-Limburg een voorlichtingsmiddag voor professionals. Het betreft een interactieve middag met algemene informatie over GIA, de werkwijze van Veilig Thuis en verdiepende themasessies over de verschillende geweldsvormen. Gemiddeld nemen meer dan 140 professionals deel aan deze sessies.

Ontwikkelrichting 3: Structurele versterking en verduurzaming van de brede ketensamenwerking

De Nederlandse aanpak van huiselijk geweld, kindermishandeling en geweld tegen vrouwen wordt gekenmerkt door een sterke nadruk op lokale verantwoordelijkheid binnen de hiervoor geschetste kaders. Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld. Op basis van onder meer de Jeugdwet en de Wmo hebben zij de taak om:

- Maatregelen te nemen om kindermishandeling te bestrijden,
- Te zorgen voor een advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling,
- Beleid te ontwikkelen ter preventie en signalering van huiselijk geweld; en
- Kindermishandeling en hulp en nazorg te faciliteren bij geweld in de privésfeer. Ook moeten ze toezien op de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (gericht op professionals).

Landelijk bevinden de Veilig Thuis organisaties en de keten van jeugdbescherming zich in een periode van doorontwikkeling. Centraal staat het landelijke programma Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, waarin Rijk, gemeenten en uitvoeringsorganisaties werken aan een fundamentele vernieuwing van de ondersteuning en bescherming van kinderen, gezinnen en volwassenen in onveilige thuissituaties. De aanleiding hiervoor is dat het huidige stelsel als complex wordt ervaren, met versnipperde verantwoordelijkheden, lange ketens en onvoldoende samenhang tussen hulp, veiligheid en bescherming.

De hoofddoelstelling van het Toekomstscenario is dat meer kinderen en volwassenen in een blijvend veilige (thuis)situatie leven. Dit betekent dat kinderen veilig kunnen opgroeien en dat volwassenen beschermd zijn tegen geweld en onveiligheid in afhankelijkheidsrelaties. Landelijk is het streven om het stelsel herzien. Recent spelen ook een aantal concrete landelijke initiatieven die de Zuid-Limburgse praktijk kunnen raken. Momenteel is de betaalbaarheid en houdbaarheid van het stelsel onderwerp van gesprek tussen onder de meer de VNG en het Ministerie, waarbij de VNG recent haar zorgen uitspreekt over de beperkte financiering en het vastlopen over het stelsel van de aanpak van huiselijk geweld. Daarnaast is in mei de brede consultatiefase gestart van de veranderstrategie van het toekomstscenario.

In Zuid-Limburg wordt dit opgepakt binnen de uitvoering van de Regiovisie GIA en de bestuurlijke Commissie Zorg en Veiligheid. Dit vormt voor Veilig Thuis het kader om de brede samenwerking in de keten te versterken en door te ontwikkelen. De pilots en initiatieven die momenteel uitgevoerd worden, vinden dan ook plaats in dit licht.

Deze brede ontwikkelingen worden meegenomen in het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2028-2031 van de GGD Zuid-Limburg.

IV. Vervolgstappen

- Eind 2026 zal een nieuwe voortgangsrapportage voor bestuur verzorgd worden;
- In het najaar wordt een tweede brede dialoogsessie georganiseerd;
- Begin 2027 wordt inhoudelijk en financieel verslag gedaan over 2026;
- Begin 2027 wordt het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2028-2031 en de proforma begroting 2028 voor zienswijze aan de gemeenteraden aangeboden.